

90040

Dr. Ig. Baranowski

ZDROWIE

MIESIĘCZNIK

POŚWIĘCONY

HYGJENIE PUBLICZNEJ I PRYWATNEJ.

Adres Redakcji: Sto-Krzyzka 25.

· WARSZAWA.

W drukarni St. Niemiery,

Plac Warecki № 4.

1894.

Wydawnictwo
ZDROWIE

Wydawnictwo

Wydawnictwo

Wydawnictwo

Дозволено Цензурою.

Варшава, 3 Декабря 1894 года.

Wydawnictwo

Wydawnictwo

Wydawnictwo

Wydawnictwo

SPIS RZECZY

Tomu X-go „Zdrowia“

za rok 1894.

ARTYKUŁY WSTĘPNE.

O zwiększeniu etatów lekarzy miejskich. O szczepieniu ospy (str. 1). Mieszkania klasy ubogiej (str. 33). — O pracach komitetu statyst. warszaw. (str. 81). — Kongres higieniczny w Peszcie (str. 121). — O kongresie lekarzy polskich we Lwowie (str. 177). — O wystawie higienicznej w Warszawie (str. 217). — O piątej serji robót wodociągowych i kanalizacyjnych (str. 257). O organizacji sanitarnej m. Łodzi (str. 321). — O cholery w Warszawie w r. 1894 (str. 349). — O nowej ustawie szpitalnej (str. 385 i 429).

ARTYKUŁY ORYGINALNE.

Polak. — O endemji ospy w Warszawie i o profilaktyce takowej w związku z profilaktyką chorób zakaźnych w ogólności (str. 2). — Ciemniowski. O mieszkaniach ubogiej ludności w Warszawie (str. 34, 87 i 143). — Beatus. Statystyka śmiertelności m. Kalisza (str. 41). — Tchórznicki. Projekt łaźni ludowej (str. 82). — Bukowski. Falszowanie herbaty (str. 125). — Sterling. Profilaktyka zapalenia płuc (str. 139). — Fodor. Postępy higieny społecznej w Peszcie (str. 181). — Oltuszewski. Psycho-fizjologia mowy i zapobieganie zboczeniom takowej (str. 186). — Karczewski. W sprawie zapobiegania gorączce połogowej (str. 218). — Beatus. O potrzebie urządzenia przytułku położniczego w Kaliszu (str. 232). — Tchórznicki, Sokal i Marczewski. Kąpiele ludowe (str. 260). — Sawczenko. Zanieczyszczenie gruntu w Warszawie (str. 290). — Sterling. Przyczynek do higieny przemysłu wełnianego (str. 306). — Mierzyński. Przyczynki do techniki badania wody (str. 322). — Miświcz. Czarniecka góra, stacja klimatyczna (str. 351—392). — Tchórznicki. Higieniczne znaczenie lasu (str. 386—439). — Polak. Stan zdrowotny Warszawy w r. 1893 (str. 433).

DZIAŁ SPRAWOZDAWCZY.

Rażenia piorunem we Włoszech (str. 11). — Chowanie zmarłych na dalekim Wschodzie (str. 11). — Określenie własności higienicznych wody (str.

13). — O warunkach sanitarnych Kairu (str. 14). — Tanie mieszkania we Francji i w innych krajach (str. 46). — Ortopedia domowa (str. 101). — Cholera w r. 1892 w Paryżu (str. 102). — Cholera w Żytomierzu w r. 1892 (str. 159). — Fałszowanie piwa (str. 160). — Skrzywienia kręgosłupa u działy szkolnej (str. 163). — Busko (str. 200). — Etiologia cholery (str. 202). — Gruźlica i zawody (str. 204). — Statystyka gruźlicy (236). — Środki obrony ustroju (str. 275). — Jad tyfusowy (str. 312). — Częstość raka w Prusach (str. 326). — Z kongresu w Peszcie (328). — Hygjena głosu (str. 366). — Nowa metoda demograficzna (str. 369). — Doświadczenia nad przeciążeniem umysłowem uczeni (str. 407). — Pobyt nad morzem jako środek leczniczy dla dzieci (408). — Odżywianie chorych gruźlicznych (str. 410). — Środki przeciwko szerzeniu się gruźlicy (410). — Środki przeciwko szerzeniu się tyfusu (411). — Własności materiałów budowlanych (411). — Upowszechnianie się błonicy ze specjalnem uwzględnieniem tegoż we Wrocławiu (413). — Wartość higieniczna różnych metod zabijania zwierząt (str. 444). — Dojrzałość płciowa w Rosji (449). — Wodociąg w Hamburgu (450). — Przyrząd elektryczny do obliczeń statystycznych (str. 451).

Postępy praktyki sanitarnej.

Zakład chirurgiczny d-ra Solmana (str. 330). — W sprawie 5-u sesji robót około kanalizacji i wodociągów w Warszawie (str. 416).

NOTATKI BIBLIOGRAFICZNE.

Str. 107, 166, 206, 375, 418, 452.

K O R E S P O N D E N C J E.

Z Berlina (str. 17). — Z Berlina (str. 57). — Z Berlina (str. 104). — Z Rzymu (str. 164). — Z Pesztu (str. 331). — Z Lublina (str. 334). — Z Berlina (str. 370). — Z Pesztu (str. 373).

K R O N I K A.

Stosunki ludnościowe. — Statystyka. — Meteorologia.

Samobójstwa we Francji (str. 24). — Przestrzeń i ludność Afryki (str. 24). — Śmiertelność m. Krakowa (str. 62). — Przyrost ludności w Bułgarii (str. 63). — Spis jednodniowy w Anglii (str. 65). — Z warszawskiej statystyki leczniczej (str. 112). — Urodzenia i śmiertelność większych miast w l. 1890—93 (str. 244). — Stacje meteorologiczne w Stanach Zjedn. Am. Póln. (str. 342). — Ruch ludności w Niemczech i we Francji (str. 378). — Śmiertelność w różnym wieku (378). — Z demografii Włoch (str. 379). — Liczby obłąkanych w Anglii (379). — Przypadki nieszczęśliwe na drogach żelaznych (str. 379). — Śmiertelność niemowląt (str. 420). — Ze statystyki New-Yorku (str. 459) — Buletyny meteorologiczno-sanitarne w każdym numerze pisma.

Hygiena miast i asenizacja. — Prawodawstwo sanitarne.

Z warszawskiej pracowni miejskiej (str. 23). — Atmosfera miast (str. 24). — Kwestja palenia zwłok w Anglii (str. 65). — Obwody sanitarne w Warszawie (str. 112). — Ankieta sanitarna jadalni warszawskich (str. 168). — Instrukcja dla oddziałowych lekarzy sanitarnych m. Warszawy (str. 209). — Hygiena razur (str. 211). — Samooczyszczanie się wody rzecznej (str. 211). — Wzorowe miasto (str. 315). — Bydłobójnie pruskie w r. 1892 (str. 341). — Zmiany w personelu sanitarnym m. Warszawy (str. 376). — Wodociągi w Żytomierzu (str. 420). — Kąpiele ludowe w Bordeaux (str. 456).

Bakterjologia, epidemjologia i epizoocjologia. — Szczepienia ochronne. — Dezynfekcja.

Śmiertelność z powodu ospy w Paryżu (str. 63). — Tyfus na Riwierze (str. 65). — Ozon i influenza (str. 65). — Profilaktyka gruźlicy (str. 113). — Statystyka cholery w Europie (str. 114). — Szczepienie ospy w Warszawie (str. 169). — Wino i piwo wobec laseczników cholery i duru brzuszego (str. 209). — Okres trwania zaraźliwości ozdrowieńców po błonicy (str. 210). — Cholera w Warszawie (str. 242—281). — Dżuma w Chinach (str. 281). — Dżuma (316) — Przeciwnicy szczepienia ospy (str. 340). — Postępowanie z błonicą w New-Yorku (str. 340). — Pierwszeństwo odkrycia surowicy leczniczej (str. 422). — O surowicy leczniczej (str. 457). — Sprawa surowicy w Warszawie (str. 455). — Zapobieganie błonicy (str. 458). — Zakażenie gruntu (str. 458).

Instytucje dobroczynne i lecznicze.

Z dobroczynności publicznej (str. 58). — Zakład leczenia zbroceń mowy w Warszawie (str. 59). — Nowy zakład leczniczy w Warszawie (str. 61, 453, 456). — Ze statystyki szpitala św. Łazarza w Warszawie (str. 61). — Szpital dla dzieci gruźliczych w Villiers (str. 63). — Sprawozdanie szpitala dla dzieci im. Bersohn i Bauman (str. 115). — Sprawozdanie z zakładu gimnastycznego p. Kuczalskiej (str. 116). — Rozdawnictwo odzieży dla biednych (str. 169). — Towarzystwo opieki szpitalnej dla dzieci w Krakowie (str. 171).

Hygiena mieszkań. — Odzież. — Hygiena szkolna. — Hygiena zawodowa.

Domy o stałej ciepłocie (str. 25). — Fotometr kieszonkowy (str. 66). — Wilgoć w domach murowanych (str. 112). — Śmiertelność górników kararyjskich (str. 422). — Sport welocypedowy (str. 422, 459). — Wytwórczość dzienna robotników (str. 422). — Śmiertelność różnych klas społeczeństwa (str. 422).

Hygiena żywienia.

Metoda ogólna badania masła (str. 25). — Badanie polewy naczyń (str. 25). — Filtry Chamberlanda (str. 25—248). — Konserwowanie jaj (str. 64).

Nowy przetw6r pożywny (str. 64). — Wyjaławianie chleba i biszkopt6w (str. 112). — Sztuczne karmienie niemowląt (str. 171). — Mleko w Neapolu (str. 172). — Przystawaln6ść strawy mieszanej (str. 210). — Znaczenie stopnia kwasnoœci chleba (str. 211). — Kary za fałszowanie mleka (str. 248).

Towarzystwa i zjazdy sanitarne.

Kongres higieniczny w Peszcie (str. 21, 113, 28). — Kongres miêdzy- narodowy przeciwko literaturze niemoralnej (str. 24). — Warszawskie towa- rzystwo lekarskie (str. 26). — Towarzystwo aptekarskie we Lwowie (str. 26). Zjazd lekarski w Rzymie (str. 170). — Konferencja miêdzynarodowa w Pa- ryżu (str. 171). — Instytut sanitarny Wielkiej Brytanji (str. 171). — Przyszły zjazd lekarski miêdzynarodowy (str. 243). — Wystawa higieniczna w War- szawie (str. 242, 278, 378, 456). — Indyjski kongres lekarski (341). — In- stytut medycyny zapobiegawczej w Londynie (str. 341).

R O Z M A I T O Œ C I.

Najstarszy uniwersytet (str. 23). — Antysteptyka w XIV stuleciu (str. 24). — Wykład wstêpny prof. Bujwida w Krakowie (str. 61). — Apteki we Lwowie (str. 62). — 400-letnia rocznica Paracelsa (str. 62). — Studentki me- dycyny w Genewie (str. 64). — Wystawa pamiątek po Jennerze (str. 64). — Szarlatanizm w Japonji (str. 65). — Z dziedziny przemysłu (str. 112). — O nadzorze sanitarnym (str. 114). — Polish antidote (str. 114). — Zły spo- s6b opalania wagon6w (str. 172). — Klimat Brazylii (str. 172). — Szkoły lekarskie w Stanach Zjednoczonych (str. 212). — Urzãd sanitarny Stan6w Zjednoczonych (str. 341). — Brak pomocy lekarskiej w Bułgarji (str. 341). — Konsultacje lekarskie w XIV wieku (str. 379). — Nieszczęœliwe wypadki z okrêtami we Francji (str. 380). — Szkodliwe wydawnictwo (str. 419). — Nowe metody lecznicze i reklama (str. 420). — Niebezpieczeństwo podr6żowa- nia kolejami (str. 421). — Nagrody na wystawie higien. w Petersburgu (str. 455). — Nagroda Chojnackiego (str. 455). — Farmaceuci w Rosji (str. 456).

O D C I N E K.

Z dawnych dziej6w zdrowotnoœci w Warszawie (str. 277). — Dawne wodociãgi Warszawy (str. 67).

WIADOMOŒCI DROBNE.

Str. 66, 115, 380, 423, 459.

NEKROLOGJA.

August Hirsch (str. 212). — Helmholtz. Hyrtl (str. 424).

90040

Dr. Ig. Baranowski

ZDROWIE

MIESIĘCZNIK

POŚWIĘCONY

HYGJENIE PUBLICZNEJ I PRYWATNEJ.

Adres Redakcji: Sto-Krzyzka 25.

· WARSZAWA.

W drukarni St. Niemiery,

Plac Warecki № 4.

1894.

Wydawnictwo
ZDROWIE

Wydawnictwo

Wydawnictwo

Wydawnictwo

Дозволено Цензурою.

Варшава, 3 Декабря 1894 года.

Wydawnictwo

Wydawnictwo

Wydawnictwo

Wydawnictwo

SPIS RZECZY

Tomu X-go „Zdrowia“

za rok 1894.

ARTYKUŁY WSTĘPNE.

O zwiększeniu etatów lekarzy miejskich. O szczepieniu ospy (str. 1). Mieszkania klasy ubogiej (str. 33). — O pracach komitetu statyst. warszaw. (str. 81). — Kongres higieniczny w Peszcie (str. 121). — O kongresie lekarzy polskich we Lwowie (str. 177). — O wystawie higienicznej w Warszawie (str. 217). — O piątej serji robót wodociągowych i kanalizacyjnych (str. 257). O organizacji sanitarnej m. Łodzi (str. 321). — O cholery w Warszawie w r. 1894 (str. 349). — O nowej ustawie szpitalnej (str. 385 i 429).

ARTYKUŁY ORYGINALNE.

Polak. — O endemji ospy w Warszawie i o profilaktyce takowej w związku z profilaktyką chorób zakaźnych w ogólności (str. 2). — Ciemniowski. O mieszkaniach ubogiej ludności w Warszawie (str. 34, 87 i 143). — Beatus. Statystyka śmiertelności m. Kalisza (str. 41). — Tchórznicki. Projekt łaźni ludowej (str. 82). — Bukowski. Falszowanie herbaty (str. 125). — Sterling. Profilaktyka zapalenia płuc (str. 139). — Fodor. Postępy higieny społecznej w Peszcie (str. 181). — Oltuszewski. Psycho-fizjologia mowy i zapobieganie zboczeniom takowej (str. 186). — Karczewski. W sprawie zapobiegania gorączce połogowej (str. 218). — Beatus. O potrzebie urządzenia przytułku położniczego w Kaliszu (str. 232). — Tchórznicki, Sokal i Marczewski. Kąpiele ludowe (str. 260). — Sawczenko. Zanieczyszczenie gruntu w Warszawie (str. 290). — Sterling. Przyczynek do higieny przemysłu wełnianego (str. 306). — Mierzyński. Przyczynki do techniki badania wody (str. 322). — Miświcz. Czarniecka góra, stacja klimatyczna (str. 351—392). — Tchórznicki. Higieniczne znaczenie lasu (str. 386—439). — Polak. Stan zdrowotny Warszawy w r. 1893 (str. 433).

DZIAŁ SPRAWOZDAWCZY.

Rażenia piorunem we Włoszech (str. 11). — Chowanie zmarłych na dalekim Wschodzie (str. 11). — Określenie własności higienicznych wody (str.

13). — O warunkach sanitarnych Kairu (str. 14). — Tanie mieszkania we Francji i w innych krajach (str. 46). — Ortopedia domowa (str. 101). — Cholera w r. 1892 w Paryżu (str. 102). — Cholera w Żytomierzu w r. 1892 (str. 159). — Fałszowanie piwa (str. 160). — Skrzywienia kręgosłupa u działy szkolnej (str. 163). — Busko (str. 200). — Etiologia cholery (str. 202). — Gruźlica i zawody (str. 204). — Statystyka gruźlicy (236). — Środki obrony ustroju (str. 275). — Jad tyfusowy (str. 312). — Częstość raka w Prusach (str. 326). — Z kongresu w Peszcie (328). — Hygiena głosu (str. 366). — Nowa metoda demograficzna (str. 369). — Doświadczenia nad przeciążeniem umysłowym uczni (str. 407). — Pobyt nad morzem jako środek leczniczy dla dzieci (408). — Odżywianie chorych gruźlicznych (str. 410). — Środki przeciwko szerzeniu się gruźlicy (410). — Środki przeciwko szerzeniu się tyfusu (411). — Własności materiałów budowlanych (411). — Upowszechnianie się błonicy ze specjalnem uwzględnieniem tegoż we Wrocławiu (413). — Wartość higieniczna różnych metod zabijania zwierząt (str. 444). — Dojrzałość płciowa w Rosji (449). — Wodociąg w Hamburgu (450). — Przyrząd elektryczny do obliczeń statystycznych (str. 451).

Postępy praktyki sanitarnej.

Zakład chirurgiczny d-ra Solmana (str. 330). — W sprawie 5-u sesji robót około kanalizacji i wodociągów w Warszawie (str. 416).

NOTATKI BIBLIOGRAFICZNE.

Str. 107, 166, 206, 375, 418, 452.

K O R E S P O N D E N C J E.

Z Berlina (str. 17). — Z Berlina (str. 57). — Z Berlina (str. 104). — Z Rzymu (str. 164). — Z Pesztu (str. 331). — Z Lublina (str. 334). — Z Berlina (str. 370). — Z Pesztu (str. 373).

K R O N I K A.

Stosunki ludnościowe. — Statystyka. — Meteorologia.

Samobójstwa we Francji (str. 24). — Przestrzeń i ludność Afryki (str. 24). — Śmiertelność m. Krakowa (str. 62). — Przyrost ludności w Bułgarii (str. 63). — Spis jednodniowy w Anglii (str. 65). — Z warszawskiej statystyki leczniczej (str. 112). — Urodzenia i śmiertelność większych miast w l. 1890—93 (str. 244). — Stacje meteorologiczne w Stanach Zjedn. Am. Póln. (str. 342). — Ruch ludności w Niemczech i we Francji (str. 378). — Śmiertelność w różnym wieku (378). — Z demografii Włoch (str. 379). — Liczby obłąkanych w Anglii (379). — Przypadki nieszczęśliwe na drogach żelaznych (str. 379). — Śmiertelność niemowląt (str. 420). — Ze statystyki New-Yorku (str. 459) — Buletyny meteorologiczno-sanitarne w każdym numerze pisma.

Hygiena miast i asenizacja. — Prawodawstwo sanitarne.

Z warszawskiej pracowni miejskiej (str. 23). — Atmosfera miast (str. 24). — Kwestja palenia zwłok w Anglii (str. 65). — Obwody sanitarne w Warszawie (str. 112). — Ankieta sanitarna jadłodajni warszawskich (str. 168). — Instrukcja dla oddziałowych lekarzy sanitarnych m. Warszawy (str. 209). — Hygiena razur (str. 211). — Samooczyszczanie się wody rzecznej (str. 211). — Wzorowe miasto (str. 315). — Bydłobójnie pruskie w r. 1892 (str. 341). — Zmiany w personelu sanitarnym m. Warszawy (str. 376). — Wodociągi w Żytomierzu (str. 420). — Kąpiele ludowe w Bordeaux (str. 456).

Bakterjologia, epidemjologia i epizoocjologia. — Szczepienia ochronne. — Dezynfekcja.

Śmiertelność z powodu ospy w Paryżu (str. 63). — Tyfus na Riwierze (str. 65). — Ozon i influenza (str. 65). — Profilaktyka gruźlicy (str. 113). — Statystyka cholery w Europie (str. 114). — Szczepienie ospy w Warszawie (str. 169). — Wino i piwo wobec laseczników cholery i duru brzuszego (str. 209). — Okres trwania zaraźliwości ozdrowieńców po błonicy (str. 210). — Cholera w Warszawie (str. 242—281). — Dżuma w Chinach (str. 281). — Dżuma (316) — Przeciwnicy szczepienia ospy (str. 340). — Postępowanie z błonicą w New-Yorku (str. 340). — Pierwszeństwo odkrycia surowicy leczniczej (str. 422). — O surowicy leczniczej (str. 457). — Sprawa surowicy w Warszawie (str. 455). — Zapobieganie błonicy (str. 458). — Zakażenie gruntu (str. 458).

Instytucje dobroczynne i lecznicze.

Z dobroczynności publicznej (str. 58). — Zakład leczenia zbroceń mowy w Warszawie (str. 59). — Nowy zakład leczniczy w Warszawie (str. 61, 453, 456). — Ze statystyki szpitala św. Łazarza w Warszawie (str. 61). — Szpital dla dzieci gruźliczych w Villiers (str. 63). — Sprawozdanie szpitala dla dzieci im. Bersohn i Bauman (str. 115). — Sprawozdanie z zakładu gimnastycznego p. Kuczalskiej (str. 116). — Rozdawnictwo odzieży dla biednych (str. 169). — Towarzystwo opieki szpitalnej dla dzieci w Krakowie (str. 171).

Hygiena mieszkań. — Odzież. — Hygiena szkolna. — Hygiena zawodowa.

Domy o stałej ciepłocie (str. 25). — Fotometr kieszonkowy (str. 66). — Wilgoć w domach murowanych (str. 112). — Śmiertelność górników kararyjskich (str. 422). — Sport welocypedowy (str. 422, 459). — Wytwórczość dzienna robotników (str. 422). — Śmiertelność różnych klas społeczeństwa (str. 422).

Hygiena żywienia.

Metoda ogólna badania masła (str. 25). — Badanie polewy naczyń (str. 25). — Filtry Chamberlanda (str. 25—248). — Konserwowanie jaj (str. 64).

Nowy przetw6r pożywny (str. 64). — Wyjaławianie chleba i biszkopt6w (str. 112). — Sztuczne karmienie niemowląt (str. 171). — Mleko w Neapolu (str. 172). — Przystawaln6ść strawy mieszanej (str. 210). — Znaczenie stopnia kwasnoœci chleba (str. 211). — Kary za fałszowanie mleka (str. 248).

Towarzystwa i zjazdy sanitarne.

Kongres higieniczny w Peszcie (str. 21, 113, 28). — Kongres miêdzy-narodowy przeciwko literaturze niemoralnej (str. 24). — Warszawskie towa-rzystwo lekarskie (str. 26). — Towarzystwo aptekarskie we Lwowie (str. 26). Zjazd lekarski w Rzymie (str. 170). — Konferencja miêdzynarodowa w Pa-ryżu (str. 171). — Instytut sanitarny Wielkiej Brytanji (str. 171). — Przyszły zjazd lekarski miêdzynarodowy (str. 243). — Wystawa higieniczna w War-szawie (str. 242, 278, 378, 456). — Indyjski kongres lekarski (341). — In-stitut medycyny zapobiegawczej w Londynie (str. 341).

R O Z M A I T O Œ C I.

Najstarszy uniwersytet (str. 23). — Antysteptyka w XIV stuleciu (str. 24). — Wykład wstêpny prof. Bujwida w Krakowie (str. 61). — Apteki we Lwowie (str. 62). — 400-letnia rocznica Paracelsa (str. 62). — Studentki me-dycyny w Genewie (str. 64). — Wystawa pamiątek po Jennerze (str. 64). — Szarlatanizm w Japonji (str. 65). — Z dziedziny przemysłu (str. 112). — O nadzorze sanitarnym (str. 114). — Polish antidote (str. 114). — Zły spo-s6b opalania wagon6w (str. 172). — Klimat Brazylii (str. 172). — Szkoły lekarskie w Stanach Zjednoczonych (str. 212). — Urzãd sanitarny Stan6w Zjednoczonych (str. 341). — Brak pomocy lekarskiej w Bułgarji (str. 341). — Konsultacje lekarskie w XIV wieku (str. 379). — Nieszczęœliwe wypadki z okrêtami we Francji (str. 380). — Szkodliwe wydawnictwo (str. 419). — Nowe metody lecznicze i reklama (str. 420). — Niebezpieczeństwo podr6żowa-nia kolejami (str. 421). — Nagrody na wystawie higien. w Petersburgu (str. 455). — Nagroda Chojnackiego (str. 455). — Farmaceuci w Rosji (str. 456).

O D C I N E K.

Z dawnych dziej6w zdrowotnoœci w Warszawie (str. 277). — Dawne wodociãgi Warszawy (str. 67).

WIADOMOŒCI DROBNE.

Str. 66, 115, 380, 423, 459.

NEKROLOGJA.

August Hirsch (str. 212). — Helmholtz. Hyrtl (str. 424).

